

اسحاقی، حسین، ۱۳۴۱ -

علی علیہ السلام، اسوۂ مہر / تالیف سید حسین اسحاقی۔ قم: خادم الرضا علیہ السلام، ۱۳۹۰.

۱۴۴ ص. - (دانشنامہ جوان، سلوک جوانی: ۸)

شابک جلد (۸): ISBN 978 - 600 - 206 - 015 - 0

شابک دورہ: ISBN 978 - 600 - 206 - 024 - 2

فہرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

کتابنامہ: ص. ۱۳۹، همچنین به صورت زیر نویس.

۱. علی بن ابی طالب علیہ السلام، امام اول، ۲۳ قبل از ہجرت - ۴۰ ق. تہج البلاغہ - اخلاق، ۲. علی

بن ابی طالب علیہ السلام، امام اول، ۲۳ قبل از ہجرت - ۴۰ ق. - اخلاق، ۳. احادیث اخلاقی -

قرن ۱۴، ۴. اخلاق اسلامی، الف. عنوان.

۲۹۷/۹۵۱۵ BP ۲۸/۰۹ / الف ۱۳ الف ۵

دانشنامه جوان

سکون جوانی

(۸)

علیؑ اسوۀ مهر

سید حسین اسحاقی

قم / خیابان صفائیه (شهدا) / انتهای کوی بیگدلی
نبش کوی شهید گلدوست / پلاک ۲۸۴ / صندوق پستی ۳۷۱۵۵/۶۱۱۳
تلفن: ۷۷۴۲۱۴۲ - ۷۷۳۶۱۶۵ / ۰۲۵۱ / ۹۱۲۵۵۱۷۲۵۸

دانشنامه جوان
سلوک جوانی (۸)
علی علیه السلام اسوه مهر

ناشر: انتشارات خادم الرضا علیه السلام / مؤلف: سید حسین اسحاقی
ویراستار: سعیده مهاجر آیرملو / صفحه آراء: مرتضی فتح اللهی
طرح جلد: مرتضی شمسعلی پور / لیستوگرافی: صیام
چاپ: عمران / صحافی: الهادی / شمارگان: ۵۰۰۰ نسخه
بها: ۱۸۰۰ تومان
قیمت دوره ۱۴ جلدی: ۲۵۰۰۰ تومان

شابک دوره: ۲-۰۲۴-۰۲۰۶-۶۰۰-۹۷۸
شابک جلد: ۰-۰۱۵-۰۲۰۶-۶۰۰-۹۷۸
کلیه حقوق برای انتشارات خادم الرضا علیه السلام محفوظ است.

مرکز پخش:

ستاد اجرایی طرح توسکا (مجری توزیع سراسری کتاب ایران)
انتشارات خادم الرضا علیه السلام
تلفن: ۷۷۴۲۱۴۲ - ۷۷۳۶۱۶۵ / ۰۲۵۱ / ۹۱۲۲۵۱۳۶۸۹

فهرست مطالب

۱۱ سبیده‌ی سخن

فصل اول

نگاهی به آموزه‌های اخلاقی

در نهج البلاغه / ۱۵

۱۷ میانه‌روی در مصرف

۱۹ پرهیز از امروز و فردا کردن

۲۰ غرور و غفلت

۲	تغافل و چشم پوشی
۳	تقدیر پذیری
۴	بلند نظری
۵	سیرت زیبا
۶	صدقه دادن
۷	گناه گریزی
۸	مال اندوزی
۹	گره گشایی
۱۰	تعادل در ستایش دیگران
۱۱	عذر خواهی
۱۲	استقامت
۱۳	بلند همتی
۱۴	قناعت
۱۵	طمع
۱۶	شجاعت
۱۷	یاد مرگ

فصل دوم

ارزش ها و ضد ارزش ها

در نهج البلاغه / ۴۷

۹	امیدوار بودن به خداوند
۱۰	واقع بینی و ترک آرزوهای منفی
۱۱	اعتدال در اندیشه

۵۳	 خیرخواهی و احترام به دیگران
۵۴	 تواضع و فروتنی
۵۵	 عفو و گذشت
۵۶	 راستگویی
۵۸	 ترک حسادت
۵۹	 راز داری و حفظ آبروی دیگران
۶۰	 صبر و بردباری
۶۲	 حیا و خویشتن داری
۶۳	 خوش رویی و ترک شوخی بیش از حد
۶۴	 وفای به عهد
۶۵	 کنش و واکنش
۶۶	 ترک غرور و خودپسندی
۶۹	 کنترل نفس
۷۱	 زینت های معنوی
۷۳	 قناعت
۷۴	 شکر نعمت
۷۶	 مرگ باوری

فصل سوم

نگاهی به سیره رفتاری

..... امام علی علیه السلام / ۷۹

۸۱	 ۱۰. تحقق عدالت اجتماعی در سایه ی کارگزاران و حاکمان عادل
----	--

- عدالت رهبران و مدیران جامعه ۸۱
- ویژگی‌های رهبران عادل ۸۳
- بایسته‌های اخلاقی یک حاکم اسلامی عادل ۸۴
- تحقق عدالت اجتماعی در سایه رعایت حقوق متقابل
والی و مردم ۸۶
- نقش مردم در برپایی عدالت ۸۸
- بی‌رغبتی حاکمان عادل به قدرت و ثروت؛ گامی در راه
اجرای عدالت ۸۹
- از میان رفتن شکاف طبقاتی، ثمره اجرای عدالت ... ۹۱
- رعایت عدالت میان همگان ۹۳
۲. بازشناسی اخلاق مدیران در پرتو مدیریت علوی ۹۴
- مدیران و سلوک معنوی ۹۴
- مدیران و خیرخواهی ۹۶
- توجه مردم به عملکرد مدیران ۹۷
- تکامل معنوی با غلبه بر هوای نفس ۹۸
- مدیران و محاسبه نفس ۹۹
- پاسخ‌گو بودن مدیران به مراجعہ کنندگان ۱۰۱
- نظارت و قاطعیت مدیران و مهربانی آنها با
زیردستان ۱۰۲
- مهرورزی و مسئولیت‌پذیری مدیران ۱۰۴
۳. عدالت اجتماعی و اخلاق قضایی در سیره امام
علی (ع) ۱۰۶
- عدالت، جان مایه زندگی ۱۰۶
۷. اخلاق

- برابری طبقاتی در منطق علی علیه السلام ۱۰۸
- برابری حقوقی در سیره امام علی علیه السلام ۱۱۰
- برابری در اجرای قانون و قضا ۱۱۱
- قانون مداری و اجرای قانون الهی ۱۱۳
- عدالت قضایی درباره اقلیت ها ۱۱۴
- شایستگی های اخلاقی قاضی ۱۱۵
- نظارت محترمانه زمامدار بر کار قاضی ۱۱۷
- برخی از آداب قضاوت ۱۱۸
۴. دستگیری از محرومان در سیره امام علی علیه السلام ۱۲۰
- جایگاه اخلاق در جهان کنونی ۱۲۰
- اسلام، آیین مهرورزی ۱۲۲
- رسیدگی به یتیمان و محرومان ۱۲۲
- رفع نیاز برادران دینی ۱۲۴
- انفاق، عامل فزونی ثروت ۱۲۶
- مواسات و نماز، دو شاخص ارزیابی شیعیان ۱۲۷
۵. کار و تلاش در سیره امام علی علیه السلام ۱۲۹
- ارزش کار در اسلام ۱۲۹
- زیاده روی در کار ۱۳۰
- جنبه های روان شناختی کار ۱۳۲
- کار فرهنگی در سیره امام علی علیه السلام ۱۳۲
- قضاوت، پیشه پارسایان ۱۳۳
- رزمندگی و فرماندهی نظامی ۱۳۵
- فعالیت های اقتصادی و کشاورزی ۱۳۵

۳۷	کلام آخر
۳۹	منابع و مآخذ

www.ketab.ir

سپیده‌ی سخن

مقتدای راهمان علی علیه السلام است و بس؛ همو که واژگان، تاب بزرگی روحش را ندارند. درخشش نور حق در جمال علی علیه السلام چنان تابناک است که دیده‌ها را توان مشاهده آن نیست. او روشنای دل‌های عاشقان و نورافشان پرده‌های زمان است. به حقیقت کدامین واژه می‌توان به توصیف آفتاب نشست؟ آن‌گاه که از روی سینه «عمرو بن عبدود» برخاست، اخلاص معنا گرفت؛ چون به همراه همسر و فرزندان افطار خود را شب‌هایی پیایی به مسکین و یتیم و اسیر بخشید، خودخواهی رخت بربست و دگرخواهی معنا و مفهومی تازه یافت؛ آن شب شوم که شمشیر «ابن ملجم» بر

فرق نازنینش نشست، واژه‌هایی محبت و گذشت در برابرش به زانو در آمدند.

نظامی که امام علی علیه السلام آن را ارائه کرده، یک نظام جامع تربیتی است؛ زیرا در دیدگاه تربیتی علی علیه السلام نه تنها از اهمیت و ضرورت تربیت و ویژگی‌ها، اهداف و اصول، سخن به میان آمده بلکه به شیوه‌های مؤثر در به کارگیری اصول و مبانی تربیتی نیز پرداخته شده که در مجموع از جامعیت نظام تربیتی آن حضرت حکایت دارد. نام امام علی علیه السلام در نامه سی و یکم نهج البلاغه به عنوان الگوی تربیت و خط‌مشی پرورش انسان ترسیم شده که سرمایه سعادت انسان است.

در آن صحیفه ارزشمند، امام علیه السلام فرزندش را به پاسداری از مرزهای الهی و خدمت و اطاعت او سفارش می‌کند. از او می‌خواهد تا دلش را با روح اندرز حیات بخشد؛ هیچگاه غرّه نشود؛ واقع‌بینانه به زندگی چشم بدوزد؛ در روابط اجتماعی و حقوقی متقابل، «خویش‌ن خویش» را معیار سنجش قرار دهد و رفتارش با دیگران با گشاده‌رویی و مهربانی باشد؛ معاد را به یاد آورد و برگ عیشی برای خود از پیش فرستد؛ دنیاگرا نباشد؛ از بیهوده‌گویی بر حذر باشد؛ همواره همنشین خوبان و خیراندیشان باشد؛ اهل کرامت باشد و در شاد کردن دیگران پیش‌قدم؛ دودمان خود را بزرگ دارد و جز به راه دین و شریعت گام برندارد.

البته این تنها بخشی از فضیلت‌های اخلاقی است که در نامه «سی و یکم» آمده است. آموزه‌های حضرت چنان پویا،

شیوا، انسان ساز و حیات آفرین است که انسان را به شگفتی و اعجاب وا می دارد. از اقیانوس بی کران کلامش همان قدر می دانیم که آن ایستاده بر ساحل دریا از عمل و وسعت و عجایب دریا می داند. جز همین از امواج، چیزی در گوش نداریم و جز به قدر وسعت دیدمان نمی بینیم، از آن مرواریدهای بی مثال، دسته ای از فضیلت های علوی آراسته ایم تا تقدیم رهروان، شایسته وی کنیم؛ کسی که عارفان و مجتهدان او را پدر عرفان و پیشوای زاهدان، شجاعان و دلیران، او را مظهر شجاعت و جوانمردی، عدل پیشگان و دادخواهان او را سرمشق دادگستری، حکمرانان و کارگزاران. حکومتش را نمونه اعلای حکومت انسانی و فیلسوفان و اندیشمندان، او را در قله های حکمت و دانایی و مددکاران عالم نیز وی را نمونه اعلای دستگیری می دانند. به راستی که گفتار و کردار آن پیشوای سترگ مانند آب حیاتی از چشمه سار زلال هستی می جوشد و در جویبار اجتماع جاری می شود و روح تعالی می دمد.

مجموعه حاضر، برگي از آموزه های فراوان رهبر آزادگان و پیشوای عدالت پیشگان است که به ساحت جوانان تقدیم کرده ایم. امید که نهال محبت علوی در دلشان ریشه دارتر و پر شکوفه تر شود و به سخنان پدر معنوی خود گوش جان بسپارند که فرمود:

چون به کار تو مانند پدری مهربان عنایت داشتم،
بر ادب آموختنت همّت گماشتم، چنان دیدم که

این عنایت در عنفوان جوانی و در بهار زندگانی
که نیتی پاک و نفسی صاف و بی آرایش داری،
به کار رود.^۱

www.ketab.ir

۱. نهج البلاغه، ترجمه: سید جعفر شهیدی، نامه ۳۱، ص ۲۹۷.